

Lục Tinh Tân Văn

MR. MISTRAL—NGUYỄN-V-CÔU

ADMINISTRATION
ET RÉDACTION :

152 Rue Cambon, 152 156 (1er étage)

GIA BẢN:

Đại-kỷ, Trung-kỷ và Cao-mes
Một năm..... 6 \$ 00
Sáu tháng..... 3 \$ 60
Ba tháng..... 2 \$ 00
Muỗi bao thi kỉ từ ngày
mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng
mà phải trả tiền trước.

聞 新 省 大

MỘT TUẦN LỄ RA BÀ KỶ:

NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

Mỗi số bán lẻ..... 0 \$ 04

TELEPHONE N° 175 | Adress: telegr.: LUCTHIN-SAIGON

GIA BẢN:

Đại-kỷ, Lào, Đại-Pháp
VÀ THUỐC DỊA
Một năm..... 7 \$ 00
Sáu tháng..... 4 \$ 00
Ba tháng..... 2 \$ 25

On s'abonne sans frais dans

POUR LES ABONNEMENTS, VOIR:
à SAIGON: Aux bureaux du Journal.
à HANOI: Aux bureaux de Trung
Bắc-Tân-Án.

On traite à forfait pour les
contrats de longue durée. Les
prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. — Kế lợi bất tri thù.
2. — Tờ hòa lập tại thành Versailles.
3. — Giữ lấy kèo lâm.
4. — Quan Tổng-thống về Saigon.
5. — Đông-Pháp Kỷ-niệm.
6. — Khách thuyên Hồng-mao.

7. — Phản quan báo.
8. — Tự do dien dan.
9. — Thắng báo.
10. — Văn-nghen.
11. — Hướng trugen.
12. — Đông-Pháp báo tin.
13. — Oan kia theo mìn.

KÈ LỢI BẤT TRI THÙ!

VÀY MỚI CHÍ CỘNG
KÈ NGHÉO KHÔNG BỊ ÉP

Trong tuần tháng tư, Bồn-báo có tám mách cho liệt-quí biết rằng luật ngày 23 Octobre 1919, đã ban-hành vào cối Đông-Pháp. Lé khi liệt-quí chưa quên. Luật ấy buộc tội chép-phô fango tiền phô quá lè. Ấy là phép công chép để cho giang thire cơ hội ép người mà thâu lợi bất-nghiêm. Xem thấy đây, phần nhiều trong liệt-quí còn ngại ngùng, chưa phản-chơn già, một nghị ngờ cho Bồn báo ngoa ngón. Chủ phô nhơn lấy dịp, ấy là lè cố nhiên, kiêm có bảy lòn đê huyễn, làm cho sở-ughi của liệt-quí ra quyết; nghĩa là quyết-chép có thật như lời, Bồn-báo không thêu chung-dét. Bởi có, từ ấy nhan nay, Bồn-báo hàng tiệp tho của độc-giả lục-châu hỏi thăm đều ấy. Nay Bồn-báo xin trả lời :

Không, Bồn-báo chà hè dám thù dệt đầu xin liệt-quí đê lòng tin thật. Rất đỗi một tin mọn gì không quan trọng, nghĩa chua rõ, đê chua ra, Bồn-báo còn chẳng dám khinh luân thay, huống là nước, sự quan trọng chẳng nhỏ, Bồn-báo hè dám lấy làm chơi mà nói bóc đê sau cho người đê huyễn. Mỗi tin gì Bồn-báo đê là tin thật cả, độc-giả chớ nghi lầm. Không có lửa, bỗng nhiên Bồn-báo không làm ra có khói cho дảng.

Thật luật ngày 23 Octobre 1919, buộc phô về phô với nhà cho mướn, đã ban-hành vào xứ ta rôi, cũng vi chủ phô, lầm kẽ, hay thừa dịp lèng già lèn, chẳng biết thương nhà nghèo mà cũng chẳng biết mình ép người quá lè, xét vi lúc ngất tăng bao nhiêu, mất thế nào, phô minh cũng không nổi ē.

Toàn lại người nước nào cũng thế hẽ vì phu phẩm nhiều bát nhon, khòng hay lấy lòn nhon mà thương kẽ khò. Cho đến bên Pháp cũng vậy, có một hai anh chủ nhà, chủ phô, chủ phòng, luật nước trước mắt rõ ràng mà cũng thừa dịp khôi lòn phâ tang, binh đao đập đê mà tăng giá cao quá lè. Cao đeo đòi người mướn đê, Không lý do, đê đâu, tức mìn hìn

dầu cáo. Kiện ra, chủ phô bị phạt. Rất đỗi bêt Pháp, chủ nhà chủ phô bị hư hao nhiều, muôn tăng tiền phô còn lại đê mà lấy lòn lịt bồi đắp số hời, còn chẳng thay, huống chi hòn này, trong xù này, bị hại vò dầu mà phô tăng mãi thế.

Kia như Hanoi, mới đây, theo lời Báo Hải-phòng, bốn người mướn phô kim chủ phô là Chéc, Ké Man và sự tăng tiền phô. Quản Biên-lý Nicel ngôi Thiers, buộc gắt, xin tòa nghiêm phôt Ké-Man mà rặng kẽ khác. Trang sur Coueslan xin tòa phai quan ra xé coi tiền vốn xuất cát phô ấy là bao nhiêu mà tăng hòn vây gọi tăng quá lè. Thật trang-sur bao chúa hết sicc mà tòa cũng không dung, phôt va Ké-Man một ngàn quan và tiền số phô.

Một vụ nữa tại Hải-phòng, mà người chui, hò là người Annam, bị tòa Hải-phòng hô là án bả thang treo, hai ngàn năm trăm quan tiền và, lại còn thêm ba tháng biệt xù là khác. Toán-lai hèn, đê bình, luật định giả-bạc có hai ngàn năm một đồng; tham lo-e chí chép-hoi quá, rồi ra tằng không dặng mà bồi lòn bạc ngán lại còn mang tiếng.

Tinh ra coi mắt một lòn-bông-bac đố, mắt lợk kẽ mày-nhim-đa, dời vi: tham thi thảm chép-sai. Đó là chép-Hải-phòng và Hanoi.

Bấy giờ kẽ chuyện Saigon Cholon độc-giả nghe cho tường-tết.

Hiện nay, Tòa Saigon còn đang tra vấn vụ chủ phô Chéc Lru, kẽ cang vè lòn tăng tiền phô ép-tòng người; người mướn phô không chịu lại gởi giấy kẽ ngày dưới. Vụ này báo Opinion khêu ra, bôi cờ mới có tin quan gởi thông cho biết như vầy:

« Vàng linh quan Biên-lý dạy « truyền, đê mờ đặng tra xét những vụ mà báo Opinion số 6317 và 6318 ngày 29 và 30 Avril 1920 đê châm khuy vè sự chủ phô Lru. Mười tăng tiền phô quá lè và gởi giấy bay dùi người. »

« Hết thay người mướn phô của

TÒ HÒA LẬP TẠI VERSAILLES

(tiếp theo)

Tò hòa với Thổ-nhĩ-Kỳ (Turquie)

Theo diễn báo Âu-châu, Bồn-báo đã có diễn giải rõ ràng cách tài số trước, từ hòa-cá: Lién-biép buộc Thổ-nhĩ-Kỳ (Turquie) đã giao cho bòn quốc phái Thổ-ph. Ngôi vị giải định binh quyền, giao nạp khí giái. Thổ-nhĩ-Kỳ phải chịu đê cho dân Cilicie, Mésopotamie, Syrie, Palestine tự trị, song phủ cho một nước trong liệt-cường gồm coi, trên có Van-quốc liên-minh kiêm duyệt; còn đất Hedjaz thì đê cho tự-tri tự-do, khôi nức nào bành chánh.

Chưa biết bòn quốc-phái Thổ-Nhĩ sẽ xin chép chém thê nòn, và Lién-biép có cho chẳng nòn, chép định như vây đây, xé kẽ, chàng oan ức gi Thổ-Nhĩ. Muôn biết tại sao, xin dồn gòn nước Thổ-Nhĩ ra cho lít qui xem tòng-tết.

Nước Thổ-Nhĩ thứ mới, dựng nén có đầu rộng lớn, như thê. Nhé năm 1258, giòng vua Abbottides tri đát Bagdad, mặt rõ, đán Thổ-Nhĩ mới chém lây mà dung nực đóng Turquie, chò bên Tây đán Thổ-Nhĩ chera hòn biết tên. Qua tới thế-kỷ thứ mười bón, đán Thổ-Nhĩ mới trang qua phía Tây, rồi tới thế kỷ thứ mười lăm, nhor dịp cờ nghiệp hòn Byzantin s'vi, Thổ-Nhĩ mới cording chum-ma dung them Tây Thổ-Nhĩ. Từ đây, mà chàng phái đê, chum B-zatin từ đời Mourad 1st, tới Baj zet 1st rồi Mahomet 1st Mourad II cho tới đời Mahomet II là năm 1453, lây thành Constantinople, binh phục mới dặng. Cách năm mươi năm sau, chí là năm 1503. Thổ-nhĩ-kỳ

mướn mỗi tháng mươi lăm đồng, một năm ra một trăm tam chục. Cha chà, mắt quá lè!

Bởi chua có luật ngày 23 Octobre 1919 ban-hanh thi phảng nói chí, từ đây, có luật mòn hành rời, chủ phô và có mả tang qua 16, cùi việc gởi dove-tham với quan Biên-lý. Phêp con-hanh chép hẽ dung vi, mà đê endo-panh bén-và, giao hiệp nghèo nàn.

L.T.T.V.

Mùa thuốc lá của nhà

Néo hút những họng thuốc rất ngọt chè tạo tại nhà máy thuốc lá Hanoi.

Ké ra miề-thứ sau này:

Còn gá...
...còn voi...
...Dong-minh.

Thuốc Cigares

— Đong hép 50 điệu hay 100 điệu.
— Ván roi 10 điệu hay 30 điệu;

Mày họng thuốc này:

Annam trống

Annam chè tạo

Annam bán

Annam nén dưng.

Rượu mạnh hiệu DE JEAN đá thơm mà lại ngọt
làm cho những tay thao rượu thay đều khen ngợi
Chì một mình hăng Denis frères có trú mà thôi

Tưởng lập hiến cho an, dè đâu lập hiến năm 1907, tới năm 1912 sah giờ. Chẳng đánh với nước nào là, là giặc các trấn Balkans, như là Grécie, Roumanie, Serbie, Bulgaria hiệp binh trả thù. Dành tới năm 1913, Turquie thua mất đất phái Âu-châu nhiều lầm.

Gần sau các nước Âu-châu chẳng binh vi minh, Turquie cò hàn. Bởi vậy giặc Balkans 1913 vừa nỗi, gieo giặc Âu-châu năm 1914 nỗi lèo, Turquie nhảy theo Đức-quốc. Cố ý chiếm Trung-Hải, mờ đường Damas — Jerusalem — Bagdad cho Đức kinh binh qua Án-Bộ. Chẳng để bị binh Liêu-Hiệp đánh vỡ ba tỉnh thành lớn, Mésopotamie, Palestine và Syrie chẳng những làm cho cái hi vọng của Đức mịt rói mà thi, nước Turquie lại càng hãi nữa.

Tờ báo của Liên-Hiệp lập ra buôc Tur, quie như vây đó, cò oan chẳng? — Xét kỹ, định vậy ưng lầm chò còi coi. Một đòn chưa định là chưa biết bón nước hò Cilicie, Mésopotamie, Syrie và Palestine sè phò cho nước nào bảo bọc, nên hãy còn cái eo nhiêu lời, Nước Hedjaz xin giao hết mày nước dân nói tiếng Ả Rập cho mình. Nước Syrie bắt binh, nói ràng mình với Ả-Rập không đồng chung tộc. Muôn biến cùi còi rẽ phang ra hì bất. Dân Syrie nói vây chí muôn tùng Pháp đố. Hiện nay ông Gouraud là "hồng-tướng" của Pháp còn đang chinh thủ dâ Syrie, lập trung-quán tại hải khâu Beyrouth.

Toan lị dồn Syrie mà cò tinh lién-lạc với dân Pháp dà lùi đòn rói, kè ra từ năm 1909 là năm Hồng-Thập (1) dảng mổi khối trấn đấu 1909-1909, phạt dân Hồi-Hồi là đao. Dành troi bà đài, là từ thế kỷ hứa mứn một mợt mông thê kỷ thứ mứn bà ta năm 1909 trốn tám trấn mới tàng. Tuy Hồng-Thập dảng dác như tàng, bà sô ngục ôn, vì khô g

(1) Hồng-thập-dòng là bình chính g có thành qùi dàu mà nhìn nhau cho khôi làm quan nghịch do.

Một thứ thuốc lá nên hút

Người Nam-Việt có phòn sau rằng bac đồng thiên khung dù dùng, cũng là trà ra ngoi-nuon. Sao không biêt rằng ấy tai mui cùi di mua thuốc lá của nước Trung-hoa, của xứ Algérie cũng mưng nơi khác, mà gây nên cái bệnh ung thư?

Vậy chỉ nên mua thuốc lá của ĐONG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TI vì những thuốc ấy trồng ở đây theo những phương pháp thiên-natural, chò dàu theo những cách-thức đặc-bié特, khiêm obo thuốc lá ấy là thứ thuốc ngon hơn tất cả các thứ thuốc ở ngoi-quốc đem vào.

Vậy nên hút thuốc chua vía hiệu Coo, hiệu SCAPERLETI; thuốc đà vía hiệu Coo, FAVORITES, ALLIÈS, v. v. chog những xi-gá hiệu MANDARIN, BOUQUET, LORUS, và NARCISSE là những thuốc của ĐONG-DƯƠNG YÊN-THẢO CÔNG-TI chè ra. Vì bú thuốc ấy tíc là giúp những người đồng bang trồng thuốc, vò chè thuốc ấy. Mà lại giữ được tên bạc không mat ra ngoài quốc vây.

giành mả Đức Chúa Giê-Giu lại dặng, cảng còn ở trong tay kề thử.

Nhắc lại từ 1096 tới 1291, dân Syrie đã đà kinh phục Pháp-quốc, cho nòi dân Syrie sau rồi chẳng mò hái khâu cho dân nước nào khác hòn dân Pháp vào buôn bán.

Bởi vua Louis XIV tới vua Louis XV, hét lồng họa dân Maronites đã dàn dạo ở đất Liban thuộc Syrie. Tôi đời vua Bonaparte năm 1799, thày dân Syrie có lòng qui phục Pháp, nên đà cho dân Syrie tự xưng là dân Pháp ở trong cõi ấy. Qua tôi năm 1838 Đức-Hoàng Joinville con vua Louis Philippe du Bignon qua Syrie di viêng Liban, khi tới Eden nhâm lục bao dêm, dân Maronites năm mپ lão àu thay đéo xách đèn long nghinh tiệp. Chưng thày Đức-Hoàng Joinville, thày đéo rõ lèo tung hô một lực.

Năm 1869, vì có lời Pháp hứa-bảo bọc dàn dạo ở Liban, nên lúc đầu maronites bùi dàu Druse; với dân Turcs áp ché, Pháp mới cùi bình chinh phạt. Bình phái đi tới đòn dặng lồng dân hòa hảo tới đó. Bởi vậy nhiều người an giài rói khống vế, xin ở lại Syrie lập nghiệp. Cho nên Ronde Saint kinh trãi sang đất Syrie lèi o là mà gặp một cái quán của người Langs lập tại sòng núi Naher-el-Keb, người ấy là con cháu của một người Linh Langs từng chinh năm 1800.

Từ năm 1882, dân thành Liban tăng ngóng trông cho đất Syrie thuộc pháp. Cho trống ãy nay tàng phi nguyên. Tuy chura át Liên-Hiệp giao cho nước nào mà dà cuộc đất Syrie vè Pháp.

L. T. T. V.

Giữ lèo kèo lâm

Xin đồng-bang giữ lấy kèo lâm quản gián lâm. Mới đây, hôm ngày 5 và 6 Mai 1920, có hai ghe chèc buôn ban lúu, nói ở phía (Vinhlong), đà Cái-tau-hạ mua lúu Ngày trước 14 Mai 1920, nò chịu mua lúu của M. Huynh-ha-Nhân, mỗi trám giá già là 160 \$ 00, song nó đem the mua lúu đó, chặng hè có thê thập là mười giải, có tinh nhung thê một gã mà thôi; 99 cây mòi mòi đến thê bà (la trâm già), đong lúu, lúu chua lương già no dà quang thê và một cái thung, khoen minh mòi, thê không cần tro-o tay. Vì lý cũng nhiều khi lúu nó dà, đong lương rồi mòi không nem thê, làm lúu là đong coi chà nhè có o hò thi nó ào giài bằng thê ma hòi thi nó lại nói liêng thê trước rồi mà nói ngon.

Áy là cách lận của chúng nó đó. Lại sao chúng nó lại gấp M. Nhân tánh chính-thanh, it hay o hò, nên nó nhâm thê ăn gian không dặng, đong có 21 giải rồi kiêm có nói lúu nhẹ cân mua cao giá lò, không mua mía. Nò đến vía lúu của tôi là Nguyễn-thoi-Bảng ở Phú-hựu là ngày 6 Mai 1920, nhâm ngày tôi di khôi, có một minh vợ tôi ở nhà, nó thay đòn bâ châc đê ăn gian nên nó chịu mua giá tôi (164 \$ 00) trám giá. Vò tôi chịu bán 500 giá, song mới đong trên 50 giá, nó cũng làm thoi lia lịa mau mắn và thê thê trước, ăn gian một giá. Vò

tôi thấy liền biếu ngừng đồng và đòi cát thê lai cát lúu một lòn thử nhứt, nó chịu đưa thê dù số, sau đén 76 giá nò lúu cách xúi đó nùa, vò tôi cảng bát dặng mà đòi thê đòi. Rồi giòi quản giáp khong thêm bùn lúu cho nò nùa. Phải ở nhà tôi o hò, macc súc cho nò lúu và phải chi còi hòi ở nhà thì chêc giài này không khôi hòi.

Nén tôi xin đồng-bang ài này, nén co bùn lúu mà gấp ghe chèc nò mà nó đem thê một giài, khong thê thập là nò còi y giài lúu róng coi chèung kèo lâm; nhứt là khong lúu phải châm chì coi thê cho lâm.

Nay kính,
Nguyễn-thoi-Bảng,
Propriétaire,
au Village de Phú-hựu,
SADEC.

Quan Tông-thông vè Saigon

Nghe tin quan Tông-thông vè Saigon ngài tinh chiêu bùa 1st Juin, từ biệt Hanoi nói dang bộ vè Nam-Kỳ, sáng bùa 6 Juin thi tôi.

Liên trường phúng điêu cài lương

Bay lên người Annam thường dông hien đối của China mà di đến phòng tuy nhiên xác hót hót không đồng hót, nhưng vì có chất thênh thênh ái trong nêu trong mấy chia chẽ, nêu không bê được.

Đến nay tinh hoa Harol è đường Catinat, mèo bài 75 có hòn đà khêu trắng hoa theo cách phuong tây, mèo danh tiếng huyễn huy nay, mà may lúu trắng trắng hoa ly mà phủ lông chèv nhò hay là chèv hoa ly xem rà phai cách tinh trach khai

Trong mèo bài 75 có hòn

hiệp thời nghĩ, mèo bùn quát hình xin bố cáo cho Công nhau rõ biết.

Hing bà Harol lại có cây dặng một người đánh sê viết, các câu hoặc là bùn giao thoa là, cùi đòn dicens, là bùn giao thoa theo tinh cảnh

Vậy xin chờ vì ai có mèo mèo bài givie theo mà nói hết ý từ của mình mèo dưng cùi chè làm sao, thi đòn sê

đóng như nguyên. Như chayvi có di chui Saigon, xin ghé tại nhà bà Harol, mèo bài 75 đường Catinat, mà xem thi trường tài.

Ở đây bùn quát có sá hành cùi chè theo khán-quan rõ thấy, xung quanh thi hóng như trang hoa tý, cùi & gián thi lại có bùn ché

— Mèo bài 75

Văn Uyễn

(Variété littéraire)

Xưa có Phu-chánh Bùi . . . có câu thơ tự thuật rằng: « Sau phết tam thiền, đư truyeng bæc, khinh tam từ thập cửu niêm phi. Án thám ty hãi thua an xưng, sự đại như thiên nguyên lù vi . . . . Bón e ày cũng dù thay tư tưởng của một vị Đại-thần bao hàm biết bao là hiểu nghĩa trung trinh, nhưng bời bàng chử Hán cho nên it ai tung tưng, thật cũng khai tiêc vậy. »

Nay Cụ-lớn Đông-Các Nguyễn-hữu-Bài, có làm bài thơ luật sau này để ký ứ swinh thắng của Cụ mới được an Cứ-trung chuan thắng Đông trong các điều dài-hoc si, bài chẳng những là đè, ký ức vinh thắng, mà lại tờ thay lòng trọng ái cùn Cụ thật đã hêt sức vậy,

Mừng mừng sự già bồi hỏi.

Chiều lâm ân trên hóa bồ nguyễn!

Một dúa « Hoa-mai » dù hồn hở,

Bồi phen gió tuyет lại bùi ngùi,

Gạo Chàm Cài quê chua từng thây.

Các phong dài loan nòi dám vui.

Cài đội chín trùng nguyêc hêt sicc,

Vì dân vì nước chàng khi nguôi.

Bộ nguyễn vẫn nhiêu người họa lâm, nhưng cõng chàng bằng nguyễn tác dryoc. Chỉ có một ông thuộc viên họa lại bài ày có bón câu nghe có ý ví hay, vay tường nén trich lực ra sau này để các nhà mặc khách; ta nhau bình phẩm

Bá khéo và trời công chàt ngát,
Chim khôn lấp bồ già bùi ngùi
Áo xiêm lõi Hán nhô ör cá.
Ngõ hạch nhà Châu nhô hội vui.

Lại có một bài họa vân nứa của một ông thuộc viên lời, lè nghe cõng chàng phải là tấm thường, tướng cung nên xem lâm.

Cá nước rồng mây thay gặp hối.

Trong vảo « dương canh đep con người
Cung vang các tia dù cao lõr,
Đa sát long son vân ngâm ngùi.
Một bức chiếu thư lời rực rõ,
Đây sán đào lý xác mừng vui.
Xiết bao lộc nước ân vua nặng
Kháng kháng trung thành tắc đè người

Hướng truyền

HUE.

Bảo-Trợ-Du-Pháp-Học hội

Ngày 21 tháng hai năm nay quan Thượng-thur bộ Công có tàu xin lập một hội Bảo-Trợ-Du-Pháp-Học, để giúp cho người minh qua Du-hoc bên nước Pháp. Vâng lời cháu phè đại lược như sau này:

Người ở các nước bạn-minh lập ra lâm xã hội để tổ chức lấy nền bản minh, mới mong giao dung vững bền tần hót trong nước. Nước ta chưa có lâm xã-hội, vậy, thế chúng cũng là một điều khuyet điểm trong thời đại bồn chát cũn hồn bay giờ lâm ru? Đã gọi là đáng thương-lưu trong nước, làm tiêu-biệt cho xã-hội, thời khắc nào bắc phu huynh trong gia đình, thời xem từ đó là xã hội mới phái. Đương lúc bay giò làm phu huynh mà không chia lo giúp đỡ cho tử đệ để cho chúng-nó đưa tới cõi vân-minh, thời còn đợi khi nào? Vày miên là có lo, thi dù lo sau người ta cõng chẳng phải là châm vây. Ta thường nói Nam Triều ta nên lập hội gồm tien để giáo dục tử đệ cho qua qui-quốc mà học lấy những khoa kĩ-nghệ, cách hóa ngô hồn lâm bồ vân-minh, sau được thành tài tất nhiên kiển trọng, thời đổi với qui-quốc ta cũng mừng chia được một phần vinh-hoa.

Nay ta duyệt lâm chương trình hội này sắp-dài cũng phải cách, ta vui lòng nhận trách nhiệm chủ trương và chuẩn ban tiễn. Nói thẳng mõi nám 2,000 \$00 làm phu cấp; khanh khâ hét long bồ cáo kaps cả các hạng quan viên khiến tuy ý góp vào nhiều lít để vay nghĩa đoàn thê, trảng cho tối thành. Giai các thàn lục cho vien Co-mat dem nguyễn bồn tâu và lời phê của ta mà thương nghị và nhớ quan qui Khâm sứ đại thần già làm phủ trợ cho dặng mau thành hiệu, ấy ta cũng trong lâm.

Trạm máy bay

Mỗi thời có sứ soan một khoảng đất rộng rãi, bằng thẳng để máy bay ngang qua gie xuông cho tiện. Mỗi trạm sẽ có người ở đó canh giữ, coi ngo: như có rát không đeo cao quâ ba tặc, đất không được

có lò hุง, một dấu khoanh vôi tròn giữa vật đất phải giữ cho thường trang để người cầm lái trên phi-định biêt đó là chò dừng được mà xuống, khi máy gần đến thì không cho người và thú vật vào trong vật đất ấy, và khi trống thấy máy bay thi phi-định lừa để người trên phi-định thấy ngon khói cho biêt cái luồng gió xuôi ngược mà tuy theo. Nhưng người كان giữ ấy sẽ có một cái nhà nhỏ cho ở gần đó, và có lè chure đích ấy sẽ dành cho những người lính trung chính bị thương, hoặc không thi hình khổ xanh về hưu rồi mới được làm.

Nhưng người cầm lái phi-định có một cái thêc chử quan Toàn-quyen trung, hàng khai giữa đường nguy hiểm thế nào, thi đe quan dân trông thấy đó mà giảm giáp cho hết sức.

Đông-Pháp báo tin

No

Ngày kỷ niệm trận vong

Các thàn hào thành phò dâ vang lệnh quan trên thiết lập hội đồng tò chuc một cuôc dien hý rát trọng thê tại trong công quán, tự tôi móng i cho đèn khuya móng 4 Mai 1920, để quyên tiền giúp vào việc

Đường từ trận ở bồn nước Đại-Pháp.

Hội đồng có dù cù các hàng viên chức các Công-võ, các Thương-gia và tông lý trong Nhựng-Bja. Trên có quan chánh Bác lý Lemasson làm chủ trương; kê đè ông Lê-Liên, cựu thê-biệt hãi phòng làm chánh hội, trưởng; ông Huỳnh-phác-Lợi, thuong-hang phan-sy tòa Đắc-lý, phó hôi trưởng; Ông Lê-Ký, phan-sy tòa Án, chánh thô-ký; Ông Nguyễn-Trinch-Tường, phan-sy tòa Bác ly, ông Tả Dung, phan-sy tòa Điện-Báo, phô thô-ký; Ông Nguyễn-hữu-Mai, cùu phẩm, tùng sỹ hàn Cuénin, chánh thù quí; Ông Hồ-quang-Canh, thuong-mai, Ông Nguyễn-bá-Giản, phan-sy tòa Văn-Tu, phó thù quí; Ông Bùi-Thanh-Trú, phan-sy tòa Điện-Báo, Ông Ung-Cán, chánh thô-ký hằng Fiard chánh kiêm sái;

4 viên phó kiêm sá và 20 viên kiêp-tan.

Hôm mới khai cuôc, khi các quan đã tới dự lễ động đà, thi Ông Lê-Ký đứng lên thay lời bài đồng độc một bài diễn thuyết bằng pháp văn đê ý nghĩa tò chiếc ra cuôc lớn lao ấy. Đọc xong, có hai cô thiêu nử trang điểm ccy kỳ my-le, deo dài tam lài, bưng hộp « Nghia-suong » di quyên tiền; ai này đe sán long khinh tài trong nghĩa. Sau đén khuya lop gán ván, Ông Huỳnh-phác-Lợi đọc một bài diễn thuyết bằng quốc-vân. Rồi đén một ông khác cũng đọc một bài quốc-vân nữa, rát dài, đâu nhứng 6, 7 trang, mà giọng vang chuong nghe như cửa ông phán Trân-như-Bich soạn ra thi phái.

Chiều chùi nhút xô số Tomhola.

Suôt ba ngày, bón đêm trong Công quán không lúc nào vắng người tới coi hâ, trống ra quan cảnh vui vẻ vùi cung.

Sô tiêc lạc quyền của các tòa các sở và Tông-ly:

Personnel Indigène de la Résidence Mairie 22 \$ 60; Vorrie 4 \$ 00; Enseignement 8 \$ 00; Hôpital Indigène 6 \$ 00; Trésor 3 \$ 00; Douanes et Réges 100 \$ 00; Poste et Télégraphes 83 \$ 30 (Européen 32 \$ 60 Indigène 50 \$ 80); Police 12 \$ 00; Militaire de l'ambulance 10 \$ 20 (Européen et Indigène); Militaire du Dépôt no 3; 25 \$ 30, (Européen et Indigène); Indigène de l'Intendance 4 \$ 80; Détachement 9 Cie 6 \$ 70; Maison Flard et Cie 110 \$ 13 (Européen et Indigène);

Banque de l'Indochine 37 \$ 00; Union Commerciale 16 \$ 00; Maison Cuénin 68 \$ 00; Chemins de fer 50 \$ 00; Messagerie Maritime 10 \$ 00; M. Berthe (Douane) 5 \$ 00; Eudes de Maître Besson 3 \$ 50; Les villages de la Concession 51 \$ 50.

Sô tiêc lạc quyền trong rap hâ, người tay 52 \$ 50; người nam 151 \$ 00.

Sô tiêc hán giày coi hát trong mày bura 530 \$ 72.

Sô tiêc lạc quyền của các sở và các hiêu Trung-hoa 196 \$ 20.

Sô tiêc Tombola 100 \$ 00.

Hay uòng thử thử rưoru AMER HONORÉ

Là một thứ giải khát ngọt
thương hạng
Của một nhà hàng Denis frères
cô trai là thời.

CUỘN NHÌ Truyện trình thăm

TIỀU THUYẾT

Cuộn nhì dã in rôi, cuộn ba còn in tiếp để cho trọn pho. Kinh xin liết-vi, mua xem cho rõ sự tích của một người trình thăm rất có danh tiếng vang mang như thần. Nếu như ta mua cuộn nhì, giá trong lục-chau mua mà bù lại thi tôi sẽ định húe bông nhú sah đây:

Giá mỗi cuộn, là..... 0020
Mua đến từ năm chục cuộn
thi sẽ có húe bông 40%
từ một cuộn, 50%.

Xin do addesse như sau đây:

CHÂU-VĂN-NGỌC.
à l'imprimerie de l'Union
157, Rue Catinat, 157.
SAIGON

Người-Annam-ta

Nô hút thuốc lá hiệu « CON GÀ »,
Vi thuốc tròng tai trong xú ta,
Vi thuốc thơm tho hòn hêt,
Vi chẽ tạo theo phép vѣ-sanh,
Vi bán giá rẽ hơn thứ khac;

Nên bò các thứ thuốc ngoai quoc,
Mà hút thuốc lá hiệu « CON GÀ ».

Bán} tại Đông-Pháp Yên-thảo Công-ti ở Hanoi,
Dépot tại Cholon, 2 et 4, rue Lareynière,
và các nơi tạp hóa đều có bán.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn
hết trong Đông-duong này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỎI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBE & RENOUX

Nay ông L. SOLIRENE, nhứt hạng bào-chè sur, kè nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quan-tù
cô săn dùng thuốc tây xin hãy gửi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Budden DƯỢC-TĀNH LƯỢC-BIỀN đã xuất bản rồi, ai muốn xin thi viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gửi cho không

Hàng Dầu TRƯỜNG-VĂN-BỀN,

có bán đủ thứ dầu
Dầu phòng ăn thiệt ngon và tốt.
Dầu dừa.
Dầu xô không có mùi hôi.
Dầu me thơm.
Và Dầu bông giá rẻ để thơ bạc
dùng.

Bánh dầu phong thiệt tốt.
Bánh dầu dừa.
Bánh dầu hột gòn.
Bánh dầu bột hòn.
Bánh dầu dừa để cho heo và bò ăn.

BỎ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN Khách-trú

Hàng tôi mua dưa khô, dầu phong, mè, hột gòn, hột bông, bột dứ-dứ, dầu và hoa caoutchouc. Mua giá khá
hơn các nơi.

Xin Lục-châu ài có muốn mua bán
với tôi thi xin mời đến nhà hoặc
viết thơ hỏi thi tôi gửi kiều và san
long tiếp ước ráng trọng thề và trả
lời lập tức.

Nay lời :

TRƯỜNG-VĂN-BỀN.
Hồi-dong quán-hạt,
Đường CAO-MẼN, số 40,
CHOLON.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
Đường LUÔN MÔN BÀI 99 và 101
BẮT-HỘ (SAIGON)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kinh cùng Lục-châu qui khách dặng
rò: Tiệm tôi có đóng dù kiều xe như
là : xe mui, xe hai bánh, xe kiên, xe kéo, xe
bò cùng có đóng thùng xe hơi theo
kiểu kiêm thời, xe thiêt khéo, làm
nệm, muoi xe dù kiều, và cũng có bán
các thứ xe cũ, xưa lại chắc chắn, có bán
dù kiều, bánh xe cao-su bằng
cây giá tị bén tay chờ lại, cao-su đặt để
thay trong bánh, kiên đèn tay, dù bát
ké xe đặc chiệu và xe song mǎ hàng da

○ CÓ MỘT MINH NHÀ NAY CÓ QUYỀN
THUAT MẶT CHO KHÁ ĐỨC SỐNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Má thời

Mr F. MICHEL, GAFFORT SUCCESSOR
b/t đường SAIGON Catine sô 36

CÓ ĐÁM SUNG
đủ thứ và đủ kiều. Bì,
THUỐC, BẢN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và ĐỒ NỮ-TRANG. Đồ đắt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chỉ thi xin đờ thơ như vậy:
M. F. MICHEL, GAFFORT Successor, 36 rue Catine. — SAIGON

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Đè chở chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

đè tuân du diên địa

NGƯỜI BỐNG TÀU

ở đường Paul Blanchy số 127

SAIGON (Nam Kỳ)

MỘT CÁI KIỀU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÈU LÀ AUTO-GLISSEUR S6 620

Chắc chắn
đồng kỵ cang
giang đẹp

giá 1.500 \$

Khoái huynh
lý làng sạch sẽ
Giá rẻ

sắp lên

tay may rất khéo và chắc, có bán yên
cối, chuông đập hai tiếng, bình đà tháp
đèn khí đá theo xe. Sợn xe và sửa xe.

Cái tay qui khách có dịp đến Bát-hộ
nhìn ghê lại tiếc lỗi một khi trước coi
công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng
mỗi chi đia thiếu mua giúp làm ngôi,
thì tôi rát cảm ơn ba cô.

Còn chư qui khách ở xa muốn gửi
thơ hỏi thăm món chi cung giá cả tôi
tán lồng hau giáp.

Có thứ rượu đặc biệt Langsa
hiện « BAC-CHUS » mèo che lai
Nam-kỳ lần thứ nhất, nồng
không có thứ rượu nào bằng
Chỉ một mình đang Duman
Frères trả mà thôi.

Đè hàng trân tò

Bấy lâu Tè đã giày công luyện chế các thứ
Trà Việt-Nam ta có thép ròng nồng nùi
hoa thơm vân vân... Bát là Kỳ tâm-

Hiện đà riêng « Trái Tim đà »
đứng bằng hộp thiết với gói

Trước giây nhanh làm nghĩa!
Sau bối bối quoc-hôn!

Hầu các
đoái tướng, mà
giúp sán vát Quê hương
phát đạt! Móng sao bên
vũng Quốc-hồn Việt-Nam! Ai
ơi! san lâm hùng sơn! Khéo mà!!

Quản lý và chủ do Tuyet Lam Hien số 62 đường
Testard và đường Charles 11, num CHOLON
Phố gác gần gác xanh (còn gọi là Phố) — VĨNH

Thợ khăn dẹp xô hiệu

Thợ khăn mà lại vải nhăn xác chô

Kinh cùng qui ông dùng khăn
đen rõ:

Tôi thiệt rành nghệ thợ khăn
trên 18 năm rồi, nên làm dù kiểu
các thứ khăn nhiều lớp; it lớp
ít lớp dày, lớp mỏng, khăn nào theo
kiểu này rất khéo. Như là thứ

lớp mỏng từ 7 tới 9-10 lớp, thứ
lớp dày từ 4 tới 6 lớp mà thôi.
Song có thứ khăn bích theo kiểu
sắp tóc, qui ông muốn kết dính
tại một lần bích lên đê xuống
như dùng nón vây rất tiện, thi
phải đeo (contour de tête) máy tặc
phản và máy lớp dày móng xin
nhì rõ trong thơ và chế máy ống

đang tôi làm rõ, giờ lại tiền
để tôi chịu mà phải trên 2 khóm.

Khăn đặt có hai giá tùy theo
hang nặng nhẹ:

Hàng nhứt, dèng và nhiều Bombay

1 khăn ..... 2\$60

Hàng nhì, bùng và nhiều Bombay

1 khăn 2.00

Còn đây luôn bán muôn mua

để bạn mua và gửi về thi tôi sẽ định

giá cho để bán.

Cứ xin qui ông hãy mua khăn
của tôi làm thiệt khéo và kỹ cang-

khác lầm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Kính cáo

Nguyễn-vin-Böh

Thợ khăn den

Fils de M. Hoài, Propriétaire

à Suối đời Bình-nhâm (Lái-thiêng).

Solution Pautauberger

Này nay nhiều ông thông thái Âu-hán
tâm đãng rằng nòi của một thứ cây khác
mọc tại Âu-châu có một chất kẽm là
creosote.

Cách ít lâu, lại hai ông dinh y lang sa
về ra rằng creosote mà chè được thành
dược-phẩm thì là một thứ thuốc rất hiệu
nghiệm thán trị bệnh da phổi và daу
xge, vì creosote là một chất tinh hay
sắc.

Đó ông báo-chè-y-sư hàng nhứt tại
Paris là ông L. Pautauberger tìm ra được
chết chè luyện creosote ra thành dược
phẩm, tiện lợi với ta ta khác mà làm
nhất thứ thuốc nước, đặt tên là.

Solution Pautauberger

Đem cho thiên nguyễn là triều thiên
mấy triều người Líp.

Đó thật là một thứ thuốc lịch nghiệm
nhà chúa tòa nêu đứng khi chư tần ho,
sát ác bối rết, với dau trong hông và
mùi khó thở.

Nó chư tốn bì bệnh họ giò rã
cái vát nát hông, hoặc nếu chư tốn
những thứ làm sao hết được, thì chư t
oảng không thử thuốc nó là làm được
nhà chúa Pautauberger, Liatto. Ít cho biết
đó là bê dau, mà lại làm cho ban cảm
ngồi yên náu.

Chư tòn khai cũng có nghe thấy biết
rõ nhiều người mài may áo bông bóc, xanh
xanh, thò bao béo, xay xầm mây mát, nhức
đầu, mọc mụn nơi mình, hạch ở n
sồi tay chon, đau nhức rong xương cột,
nóng đờ nơi lò mòi, lò tai, bụm nêu
mướt tuyền ngò.

Áy là tại ta an thề mấy người ấy bắt
bại chất mà cái bão chè y sự au chau biết
sở m chlorhyd o phosphate de chaux. Hai
chất này đều có trong Solution Pautauberger
nhà thuốc trị thuyên nhứng nguyễn vu
tiếng bệnh ấy.

Có hành phúc chỉ hồn là có con mà
được sức khỏe. Nếu muốn nui con ho
sau sao, và đã là mèo già, nòi k

LỜI RAO CẦN KÍP

Hội chánh Agence économique
de l'Indochine & tại 35 rue
Tronchet Paris (8e).

Muốn hồi thâm đều chí
nhất do nơi đó.

PHAI DUNG THUOC BO VA TRI DAM THIET HIEN LA

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương y GUILLE

Từ năm mươi năm nay, thuốc ELIXIR có
đường của quan luo ng-y GUILLE là ystem
trong những bệnh EU PHÈ, đeo hàn, VÙNG
nơi TRÁI TIM, ĐAU GẦM, ĐAU HỌNG, RÊT VÙ
DA, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH MỎ
BỊNH CỐM, GHÉ CHỐC NGOÀI DA và BỊNH CO
TRÙNG LẠI TRONG BỤNG

Áy là một thứ thuốc XỎ rẽ tiền và rất hiệu
nghiệm làm cho HUYẾT RA TÌNH KHỎI.Nhưng
bệnh gốc bời ĐAM hay là MẤT phát ra, bị
nó hay làm.

Bất kỳ thuốc tri dam nào nòi không có dấu ký
tên PAUL GAGE thi chờ dùng.

LAI CO MỘT THỦ

THUOC HOAN XO

nếu cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
của quan luo g-y GUILLE.

Chính chỗ bòi thuốc này là nhà PAUL GAGE FILS, nhất hảng
hàng đầu y dược, đường QUINELLE ST GEORGE nòi bài số 9
& tại 48 thành PARIS

VÀ THÔNG CÁC QUỐC PHƯƠNG NGƯỜI CÓ BẢN

Saigon — Imp de l'Union
L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-LÚA

bàm yêu, và nêu cho chúng nó trờ ra
ngực vâm vỡ, súc khỏe, ăn chơi, thì
nên cho chúng nó uống Solution Pautauberger
nhà thuốc ngày cho chúng nó khỏi
bệnh ho lao, khỏi quê, khỏi bứt và khỏi
bệnh đang xấu xa. Chúng nó mau lớn và
vạm vỡ. Những người tuoi trẻ mà làm
những việc khó nhọc thì cũng là vậy.

Những chứng bệnh chúng tôi mới kể
trên đây mong là cho người phái vúr
sanh thêm một bịnh nữa rất dữ tợn là
bệnh ho lao, bệnh này tại Đông-dương
người Annam và Chi-na mất phải biết là
bạo nhiêu.

Chung tôn chảng nên ôm, không lo
tiêu ti, để bòi tưỏng tình, và
gày kia không còn phổi phò, mà
chết ngọt. Solution Pautauberger là
nhưng là dược phòng tài bịnh mà trong
khi tiếc diệu bịnh cần thi chòi, còn
ây sicc lực mình thêm lên, bòi khứu
trong mình, mặt mày vui vẻ, siêng sán,
túng và lại tráng dương nữa.

Dộ uống: Dụ
trữ 2 ới 4 muỗn ẩn
mỗi ngày cho người
lớn.
2 ới 4 muỗn nhỏ
mỗi ngày cho con nít.

Cách dùng:
Thuốc Solution Pautauberger dể uống và
không phải ti.

Uống thuốc Solution Pautauberger hien
trước bữa ăn, tron
một muỗn lớn trong
núi ly nước đường.
M. Ông nhòi thè nước
đường ít hơn mộ
chút.

Bin tại:

Pharmacie Principale Solitaire, Saigon
Pharmacie Franco-Asiatique Hélyar,
và các nhà thuốc khác.

Tôi chỉ dùng có một thứ
giấy NIL mà thời giấy nay
là thứ giấy văn thuốc diệu.

Tôi nhới cha một minh hảng
Denis Frères dại lý khüp cù
bông-dương.

LA-DONG MAT-XAY D BEN

Tổ Nhóm rõ lâm
Mèo con Rồng

HOA-VINH Công-ty
(Hoa-Vinh) Saigon
Société Exclusives

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên-thảo Công-ty)

Tư-bản : 6.000.000 fr.

Sở chính Công-ty tại PARIS

Sở Cai-trí và nhà công-xưởng tại HANOI

Trại trồng
thuốc lá tại KIM-XUYÊN và VĂN-KHÉ

THUỐC CHU'A VĂN VÀ THUỐC VĂN RỒI

HÌNH

“COQ” (Con Gà)

Vị ngọt — Giá rẻ — Nén hút

VÀ THỦ THUỐC LÀ VĂN RỒI HÌNH

PAGODE (Cái chùa)

KHOÁN CHẤT THỦY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHAT-CHU-TUEN

VICHY-CALISTINS

Có bán ngay và
để mua ngay

VICHY GRANDE-GRILLE

VICHY HOT-PITAL

Trị bệnh thường tì, trường nhiệt
và bình đam.

VICHY-ÉTAI-MIÉTUÉ

SEL VICHY-ÉTAT

Có hỗ trợ và
để mua ngay

PASTILLES VICHY-ÉTAT

mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2,3
hòn thi để tiêu hóa.

COMPRISES VICHY-ÉTAT

dùng để cho mình đón nước xit
(Mồi-khi-chết).

Certifie le Traige a
2.000 mille exemplaires.
Saigon le 26 mai 1920
by [Signature]